

Martin Kúrberg:

Mugu samstarva um at hjálpa

– Øll royna at slökkja eldar, men vit kunnu samstarva og taka hond um trupulleikan, sigur Martin Kúrberg, sum hevur arbeitt við rúsevnismisnýtslu í nærum 18 ár.

ANNIKA KUNOY IM

Hann saknar eitt gott samstarv millum skúlar og stovnar, og heitir á mynduleikar um at taka stýring á økinum. Neyðugt er, at meta og eftirmeta ta viðgerðina, ið verður bjóðað, heldur hann.

– Samfelagið skuldi verið meir samskipað, og stovnarnir arbeitt betri saman, segði Martin Kúrberg í samrøðu við Kringvarpið mikudagin.

Hann heldur, at tá heilt ung verða ávirkaði av rúsevnum, so er tað ein orsök til tað, og hond skal takast um tey skjótast til ber.

– Tá børn og ung rúsa seg, so er tað eitt tekin um, at nógv annað er galið. Tey verða ikki sædd, rúsevni verður ein linni og skjótt er at gerast bundin.

Hann heldur, at tað er ein trupulleiki, at tað er lítill stýring av viðgerð til ung í Føroyum og at samstarvið millum stovnar er ikki nøktandi, tá øll royna sitt besta í hvør sínum lag.

– Hesi ungu ganga jú í skúla, og tey byrja at skilja seg út millum javnaldrarnar, og so skjótt sum hetta hendir, skal hond takast um tey, og tey skulu fáa viðgerð, sigur hann.

Martin Kúrberg greiðir frá, at nógv at børnunum, ið byrja at rúsa seg eru børn hjá frískildum foreldrum, og at hetta burði verði kannað nærri.

Hann heldur, at tað er ein øgiligur hvøkkur hjá einum ungum menniskja, tá heimið verður upployst, og barnið sær at hini eydnast, men tað miseydnast. Síðani kemur kenslan av ikki at vera nóg góður, og skilja seg burturúr, og tað er tá barnið fær aðrar vinir.

– Hví savna vit okkum um tey vaksnu í einum hjúnaskilnaði, og børnini verða goymd, spyr hann, og leggur afturat, at tá vit gera tað, fáa vit trupulleikar, sum vit mugu taka upp seinni.

ANNIKA@SOSIALURIN.FO

TAÐ ER EIN OR

– Eg visti ongan útveg úr tí, sum eg var í, men eg visti, at Martin hjálpti ungum fólki og at summi av teimum nú vóru rúsfri, sigur 24 ára gamla Rúna Nón Bjartalíð, sum var á Blákrossheiminum til viðgerð, tá hon var 18 ára gomul

ANNIKA KUNOY IM

16. september í 2011 ringdi Rúna Nón Bjartalíð, sum tá júst hevði fylt 18 ár, til Martin Kúrberg, leiðaran á Herberginum, tí hon knappliga kendi á sær, at nú mátti hon fáa hjálp.

– Eg ringdi til Martin, og tað fyrsta hann segði var, »tær havi eg bíðað eftir leingi«. Tá knekkaði eg og segði, at eg hevði tørv á hjálp. »Veitst tú hvat, eg veit ikki, um eg fái hjálpt tær«, segði hann, tí Blái Krossur onki tilboðið hevði til mín, sigur 24 ára gamla Rúna Nón Bjartalíð.

Interventióin

Eini tvær ella trýggjar vikur fyri, at Rúna ringdi til Martin, høvdu vinkonurnar havt eina interventióin framman fyri Rúnu og foreldrunum, har tær lögdu seg seg upp í misbrúkið hjá henni, og hetta trýstið elvdi til, at hon avgjórði at ringja til Martin.

– Áðrenn tær lögdu seg uppi, vistu foreldur míni bara, at eg var í býnum av og á, og at eg roykti sigarettir. Tey vistu ikki, at eg hevði prøvað alt annað, og at eg javnan roykti hassj. Tey vórðu skelkað, tá vinkonurnar hjá mær knappliga komu á vitjan, og søgdu teimum alt, sigur hon.

Tað vóru ikki bara foreldrini, ið vórðu skelkað, men tað varð Rúna sanniliga eisini. Hon greiðir frá, at hon ikki hevði væntað, at vinkonurnar fóru at taka eina so stóra avgerð uttan ávaring. Vinkonurnar høvdu onkuntíð havt rúsevnismisnýtsluna á orði, men tær høvdu ongantíð tosað við Rúnu um, at hon hevði ein veruligan trupulleika.

– Tað kom so knappliga, at tær søgdu foreldrunum alt, men tann vinkonan, sum eg kendi meg best saman við, hevði ongantíð sagt nakað. Hon var tá komin burtur úr síni rúsevnismisnýtslu, og vildi hava meg við sær, sigur Rúna Nón Bjartalíð.

– Hóast tað var ein sera dapur og keðiligur stemningur heima hjá okkum eftir ta samrøðuna, so var tað at lætti sjálv at sleppa at fortelja foreldrum mínum, at eg roykti hassj hvønn dag og viðhvørt tók onnur rúsevni. Hóast tað var ein torfør løta, so skilji eg væl, at tað óivað ikki kundi gerast á annan hátt, sigur Rúna Nón Bjartalíð.

Eg havi fleiri ferðir fingið at vita, at tað er ein orsök til, at eg royki hassj, og hana fann eg fram til, tá eg seinni fekk staðfest ADHD. Diagnosan var sum ein opinbering, og knappliga fall fimmoyrað, og eg skilti betur, hví eg síðani eg var smágenta hevði havt so nógv órógv á mær, verið so ófriðarlig og gjørt ónáðir«

Á Blákrossheimið

Rúna var stutt undan byrjað á HT á Tekniska Skúla, og hevði spurt læraran, um hon kundi fara á vesið, var so farin úr tímanum og út í gongina at ringja til Martin Kúrberg. Eftir samrøðuna við hann, fór hon inn aftur í skúlastovuna og setti seg.

– So ringdi telefonin aftur, og eg spurdi, um eg kundi taka hana. Tað var Martin, sum ringdi og bað meg koma til Havnar mánadagin. Hetta var fríggjadag, sigur hon.

Hon ringdi síðani til pápa sín og bað hann koma eftir sær, tí hon var givin í skúlanum, og hon skuldi á Blákrossheimið.

– Hann bað meg fara at pakka skúlataskuna, tí hann var á veg eftir mær, sigur hon.

Saman við gomlum alkoholikarum

Rúna kendi Martin Kúrberg, tí hann hevði verið í Klaksvík og tosað við tey ungu í hennara vinasara um rúsevni. Hon visti, at hann kendi til ung og misnýtslu, og at hann brendi fyri at hjálpa ungum í slíkum støðum. Tá Martin hevði sagt henni í telefonini, at hann ikki var visir í, um hann fekk hjálpt henni, so var tað ikki tí, at hann ikki vildi hava Rúnu inn á heimið, men tí hann ikki visti, hvat hann fekk bjóðað henni.

– Eg visti ongan útveg úr tí, sum eg var í, men eg visti, at Martin hjálpti ungum fólki og at summi av teimum nú vóru rúsfri. Eisini var ein vinmaður mín, sum var nøkur ár eldri enn eg, á Blákrossheiminum fyri rúsevnismisnýtslu júst tá, og Martin visti, at vit kendust, sigur hon.

Rúna er glað, orkufull og fyrirkomandi, og hon kendi seg skjótt væl á heiminum, hóast málbólkurin og tørvurin hini á heiminum høvdu als ikki samsvaraði við hennara tørv.

– Eg varð væl móttikin, tá eg kom inn, og eg bleiv skjótt væl við øll hini, sum vóru har, sigur hon, og sipar til eldri kvinnur og menn, sum serliga stríðast við rúsdrekkamisnýtslu.

– Hóast mær dámdi at vera har, so tyktist tað sum vistu tey ikki, hvat tey skuldu gera við meg. Eg var til bólkasamrøður, har tosað varð um rúsdrekka og trongdina at drekka. Eg hevði ongar abstinensir; hvørki av rúsdrekka ella av

